

Se, mellem disse to Standpunkter — man kan strides om deres Berettigelse, men eet er givet, og det er, at de ville have de klare Anskuelsers Magt overfor Befolkningen — ville de Herrer af 27-Mandsgruppen komme til at staa med et forvirret Standpunkt, i hvilket der ingen Magt er, et Standpunkt, med hvilket de Herrer højst kunne holde gamle Tilhængere sammen, men med hvilket der ingen nye Tilhængere vindes. Jeg er derfor overbevist om, at det, de Herrer i disse Dage ere med til, er at underskrive disse Partis Dødsdom, at sælge deres Partis Fremtid for i nogen Tid at have 3 Ministre paa Ministertaburetterne.

Man har under de politiske Forhandlinger ofte peget paa den nuværende højtærede Forsvarsminister, „de 27tes Fører, og skildret ham som en særdeles klog og fremragende Politiker. Jeg for mit Vedkommende kan sige, at jeg har den størst mulige Respekt for den højtærede Forsvarsministers politiske Evner paa overmaade mange Omraader. Jeg erkender, at i Aarene 1895—1901 havde den danske Opposition i ham en god Fører under Kampen mod det daværende Højre. Men jeg kan ikke nægte, at det staar for mig saaledes, at passede han til at være Oppositionens Fører, passede han ingen Sinde til at være Regeringens Leder. Det viste sig, at i det Øjeblik han paatog sig denne Opgave, paatog han sig en Opgave, han ikke havde Betingelser for at løse, og som han derfor har løst overordentlig slet, slet i den Forstand, at den Lovgivning, der er skåbt under hans Ledelse, ikke er god — derpaa skal jeg ikke komme ind — og slet i Virkeligheden ogsaa saaledes, at han bragte Tilbagegang, rivende Tilbagegang over det Parti, i Spidsen for hvilket han stod. Da den højtærede Forsvarsminister for omtrent 5 Aar siden naaede frem til at være Regeringens uindskrænkede Leder, havde han, umiddelbart før han overtog denne Stilling, bag sig et Parti paa 76 Medlemmer. I dette Øjeblik har den højtærede Forsvarsminister bag sig et Parti paa 27 her i Folketinget. Det er i Løbet af 5 Aar! Jeg tror, man skal lede længe i Partiernes Historie for at se et Parti bragt i saa rivende Tilbagegang, som dette Parti er kommet i nu under den højtærede Forsvarsministers Førerskab. Og man kan dertil føje, at denne Tilbagegang ikke er sluttet endnu. Naar man nu gennemfører dette Forlig, sætter man den Sten, der ruller nedad for Partiet, i endnu stær-

kere Bevægelse end den, hvori den har været i den sidste Tid. Sandsynligheden taler for, at Partiet gaar en meget trist Fremtid i Møde. Den højtærede Forsvarsminister talte om den Fred, der kunde opnaas. Jeg tror, den kun opnaas for hans Vedkommende paa een Maade: Hvis han gør Alvor af det, han har stillet i Udsigt overfor en Interviewer, nemlig at forlade Ministeriet og dette Ting og opgive det politiske Førerskab for sit Parti. Hvis han ikke vælger denne Vej, tror jeg ikke, der bliver Fred for ham og heller ikke for hans Parti; og hans Parti vil, hvis han vælger denne Vej, komme i den lidet behagelige Stilling at staa som en slagen Hær, hvem dens Fører forlader i Afgørelsens Øjeblik.

Der er endnu en Side af dette Spørgsmaal, som jeg ønsker at henlede Tingets Opmærksomhed paa. Det er den Betydning, som Gennemførelsen af dette Forlig uden Folkeafstemning vil have for Forholdet mellem den danske Vælgerbefolkning og Regeringen og Rigsdagen. Der er ikke Tvivl om, at Tillidsforholdet mellem Vælgerne og deres Repræsentanter og Regeringen i Løbet af de sidste Aar har været i rivende Tilbagegang herhjemme i Danmark. Den Gang, Systemskiftet skete, da Oppositionen efter langvarige Kampe overtog Ledelsen, da modtoges Efterretningen derom med den største Forventning i meget vide Kredse og med megen Frygt i andre Kredse, i Højres Lejr. Det, der er sket nu siden, er, at Frygten i Højre har vendt sig til Skadefryd, og at Forventningen i Venstre har vendt sig til Skuffelse over det, man fik gennem Systemskiftet. I Tiden efter Systemskiftet saas der rundt om i mange Bondehjem i Danmark et Billede af Systemskiftets Ministerium. Jeg kender mere end eet Bondehjem, hvor dette Billede nu er taget ned af Væggen, og jeg kender andre, hvor man har ladet Billedet hænge, men hvor to af de Ansigter, der fandtes paa Billedet, ere skaarne ud eller dækkede med hvidt Papir. Jeg tror, at dette er et Udtryk for et stærkt Omslag i Opfattelsen hos Befolkningen af de Resultater, man ventede at opnaa ved at bringe Venstre frem til Magten. Det, der er sket, er, at man i Befolkningen har faaet en Følelse af, at man ikke kan stole paa sine Repræsentanter, at det er lige meget, hvad Repræsentanterne før Valgdagen love. Naar de komme her ind paa Ting, drages de ind i Indflydelser af mangfoldig Art, som bevirke, at de handle